MIRAVET: ANY 1784

J.R. Vinaixa Miró

En aquest treball s'intenta aprofundir en l'estudi sincrònic d'un poble de la nostra comarca, corresponent a l'any 1784.

Sovint s'escriu a l'entorn dels esdeveniments més notables que han succeït als nostres pobles, refusant o oblidant amb massa freqüència les circumstàncies quotidianes que a la fi són les que expliquen i motiven, en gran mesura, les respostes històriques als grans esdeveniments.

Sigui, doncs, aquest un estudi històric dels treballs i els dies d'un poble riberenc dos-cents anys enrera.

Pinzellades històriques

Miravet, com altres pobles de la Ribera, pertanyia en aquest any de 1784 a la jurisdicció de la Castellania d'Amposta. Les coses, però, ja no eren igual que el 1610 quan el Gran Castellà i la venerable Assemblea havien aprofitat l'expulsió morisca per subjectar de bell nou les brides dels pobles que en formaven part. El règim sorgit de la guerra de Successió va anar esgranant progressivament la força d'aquests poders paral·lels a la monarquia. El Reial Decret de gener de 1788, en què Miravet es desmembrava de la Castellania, era un pas més en aquesta direcció. La Castellania d'Amposta, senyora omnipresent fins aquells moments en els afers de la vila, tenia ja els dies comptats.

Si el segle XVIII va suposar per a Catalunya un segle d'auge econòmic, Miravet podria ser l'exemple concret. La proliferació a les darreries d'aquest segle dels traginers que escampaven les mercaderies miravetanes arreu de Catalunya i Aragó estava directament relacionada amb la gran quantitat de canterers que són localitzats en aquesta vila. L'increment en el poder adquisitiu, l'afluixament gradual de la Castellania que fins

aquells moments havia dominat amb fèrria mà els nostres pobles, l'increment de la població... foren, entre altres, causes que van propiciar una certa llibertat d'acció i com a resultat un increment econòmic. Però no és solament la indústria artesana de Miravet la que està en expansió; també es troba en auge el sector primari: els grans (ordi, forment, sègols), la seda, el vi, l'oli, les guixes i la ramaderia (especialment l'ovina).

També a l'estructura de la societat miravetana s'havien donat canvis prou significatius en aquests anys. Si encara l'ampla base de la població pagesa vivia amb serioses dificultats, cal considerar que apareixen ja reforçats dos sectors vitals per al creixement econòmic de qualsevol societat: els menestrals i els comerciants.

Fitxa demogràfica (any 1784)

Vila: Miravet
Any: 1784
Nombre de cases (nucli del poble): 226
Total d'habitants (nucli del poble): 1.206
Veïns separats del poble:

-Viuen en cases de camp a la dreta de l'Ebre: 18. Total habitants en aquestes cases: 96.

-Viuen en cases de camp a l'esquerra de l'Ebre (finques: la Tallada, l'Aubasta...): 7. Total habitants en aquestes cases: 36

Nombre de naixements: 49. Nombre de defuncions: 41. Nombre de matrimonis: 4.

Enterraments curiosos a Miravet en aquest any de 1784:

-"Se dio sepultura (8-5-1784)... a F^{co} Margo Montaner de las Montañas de Cataluña que se ahogó en Flix el dia 23 o 24 de Marzo".

-"Se dio sepultura (4-6-1784)... a Juan Davos Montagut labrador que se ahogó en el río Ebro el 28 de Mayo".

-"Se dió sepultura (5-12-1784)... a Miguel Boix que murió en el Hospital natural de la Vall de Carbó del Corregimiento de Puigcerdà...el que era mozo libre según se colije de un pasaporte que se le encontró".

Relació de càrrecs públics i oficis

La següent relació vol respectar la grafia original dels noms i cognoms que apareixen als documents de l'època. El signe d'interrogació al costat dels noms significa que no hi ha una plena seguretat.

Batlle: Joseph Montagut?
Regidors: Joseph Melic? i F^co^ Pedrola?
Nunci: Manuel Muñoz
Eclesiàstics: Des de l'any 1771 era Prior de Miravet fr. Miguel Beltrol Pons. Hi havia també una Capellania fundada pels regidors de l'Ajuntament que en cas de vacant presentaven com a candidat un fill de la vila. L'any 1783 havia estat beneficiat amb aquesta Capellania Mn. Pere Cathala i les seves obligacions eren:

-Celebrar una missa cada mes, al matí, tots els dies festius.

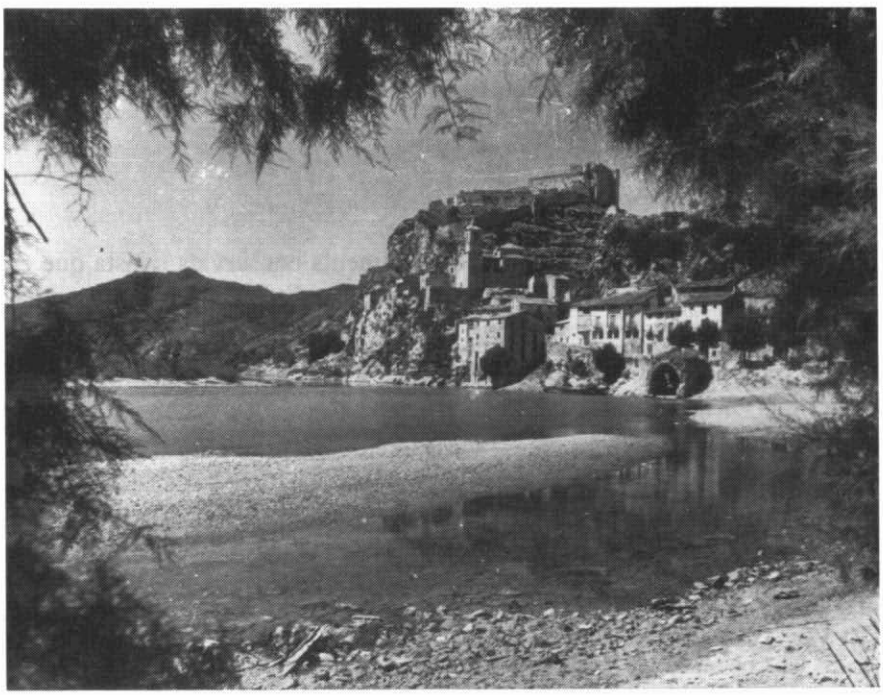
-Auxiliar els moribunds.

-Ensenyar a la joventut les primeres lletres. Mn. Cathala, en realitat, no portava a terme aquesta tasca educativa perquè l'Ajuntament va contractar l'any 1782 Matias Ricarte, natural d'Alcoriza, com a mestre d'infants i organista[1]. Altres religiosos documentats en aquest any foren:

-Fra Agustín Ferragut (Religiós franciscà).

-Fra Juan de San Joaquim (Carmelita descalç del Convent de Tortosa. Predicador de la Quaresma).

L'església de Miravet tenia quatre confraries: la del Rosari, la de Sant Joan, la de Sant Isidre i Sant Antoni i, per últim, la de Sant Domènec. Les

rendes de cadascuna d'elles eren administrades per dos majorals que s'elegien anualment i donaven comptes al Prior. Els diners recollits s'empraven:

-Organització de les festes pròpies de cada confraria.

-Ornaments dels altars corresponents.

Beneficiats Seglars

Existien en aquell any dos beneficis a Miravet. Un fundat per Lluís Moreso[2], amb l'obligació de presentar-lo els regidors. En aquest any l'havia obtingut F^co^ Moreso, seglar i casat, amb l'obligació de fer celebrar anualment 25 misses. Un altre benefici, fundat per Domingo[3] Monpeo, que actualment tenia presentat per a Mn. Mariano Sastre, veí de Móra i resident a Tortosa pel seu legítim patró, el difunt Joseph Ignaci Lozano[4]. L'obligació que tenia era fer celebrar cada any 20 misses.

Escrivent de Notari:

Gregorio Pedrola Avante, natural de Miravet i fill del metge, difunt, Baltasar Pedrola Curto. Exercirà de notari fins a l'any 1818.

Estudiant (de Filosofia):

F^co^ Vives, natural de Miravet. El 1795 el trobem com a Rector de la Pobla Tornesa (Regne de València).

Doctor en Medicina

Juan Serres Amallo. En alguns documents conservats consta que en aquest any hi havia un hospital a Miravet: en realitat succeïa que l'ajuntament emprava la casa d'un particular, el qual feien franc de tot impost si aquest admetia els pobres mendicants. No tenia cap tipus de renda ni llit per als malalts.

"Cirurgià"

Joseph Monpou Davos[5], natural de Miravet. Va exercir com a cirurgià a Miravet fins al 1793. El seu fill seguirà la tradició del seu pare però traslladant-se a Benissanet.

Boticari

Joseph Antonio Sabaté, natural de Corbera. Va exercir com a boticari de Miravet al llarg de més de vint anys.

Sabaters

Pere Molins i Joseph Antonio Serres.

Menescal (Albeitar):

Cosme Abella. Era natural de Ballestar (Regne de València). Havia arribat a Miravet l'any 1771.

Fuster

Feliu Borrell. Era natural de Constantí[6]. Va arribar a Miravet pels volts de 1766.

Mestres de cases (Paletes):

Joseph Sastre (també és picapedrer), Gerónimo Sastre i Lorenzo Alis, natural del Pinell.

Ferrers

Benito Papaceit, Antonio Parreu, Joseph Parreu i Juan Parreu.

Carnisser

Joseph Sans? Era natural del Pinell.

Picapedrers

Joseph Sastre i Joseph Vega, que era natural d'Horta.

Teixidors de llenç

Juan Puig, que era natural de Beseit i Tomàs Fleyxes, que era de Tortosa.

Sastres

F^co^ Cathala, Domingo Melic i Joseph Guimerà; aquest darrer era natural de Tortosa.

Teixidor

Joseph Antonio Davos

Patrons de Barca

Ramon Ripoll i Miguel Miró

Pastors

Manuel Llesera (mort el 7-12-1784), Joseph Antonio Bertoli (natural de Móra) i Tomàs Peyri (natural de Prat de Comte).

Canterers

Joseph Sales, Pere J. Llop, Joseph Pedrola (m. 18-1-1784), Manuel Pedrola, Joseph Antonio Sales, F^co^ Sales, Pedro Segarra, Domingo Segarra, Tomàs Convalia, Tomàs Llop, Blai Pedrola, Juan Convalia, Jaume Llop i Gabriel Sarroca.

Traginers

Vicente Pino, B^{la} Papaceit, Joseph Antonio Vives, Pablo Papaceit, F^{co} Pedrola, Joseph Moreso, Joseph Antonio Molins, Juan Fabregat[7], Joseph Griñó, Pasqual Pedrola, Manuel Pollanc i Joseph Miró.

Pagesos

Representa encara el 80% de la població que avui en diríem activa, per la qual cosa la relació nominal d'aquesta seria excessivament extensa. Cognoms com els Lozano, Guasqui, Moreso, Vives, Papaseit, Pedrola, Treig, Montagut, Avante, Griñó... passarien a englobar aquesta llarga llista.

Certament, aspectes concrets com el dret civil, tipus de contractes agraris, estructura física del poble... no s'han tractat en aquest escrit per les pròpies limitacions d'espai.

NOTES

1.- La tradició d'organistes a Miravet, corresponent a la segona meitat del s. XVIII, està força ben documentada.

2.- Aquest benefici fou fundat sota la invocació de N^{ra} S^{ra} del Rosari. A l'Arxiu Parroquial de Miravet es conserva un document datat el 10-9-1748 on es fa referència a aquest benefici.

3.- Aquest benefici fou fundat a l'Església Parroquial de Miravet sota l'advocació del Santíssim Nom de Jesús. A l'Arxiu Parroquial es conserva un document datat el 2-7-1743 on es parla d'aquest benefici.

4.- Ignacio Lozano Brull en el seu testament datat el 9-3-1778 diu: "...dexo el patio que esta en la calle larga a Dios N^{ro} S^{or} para hazer un sementerio linda con el Rio Ebro..." "...quiero se funde una Capellania..." Sembla ser que no va presentar-se oficialment aquesta darrera voluntat al Bisbe de Tortosa per al vist-i-plau.

5.- El seu pare també va ser "cirurgià" de Miravet. Havia arribat a Miravet acabada la Guerra de Successió i era natural de Tortosa.

6.- En alguns documents consta com a natural de Tivissa, encara que és més probable que el seu lloc de naixement fos Constantí i que Tivissa fos el poble on havia estat temporalment abans d'arribar a Miravet.

7.- A l'Arx. P. de Miravet es conserva una partida de defunció datada el 8-2-1785 que diu: "...se dio sepultura a Juan Fabregat Sarroca mozo arriero que le encontraron quasi muerto en una calle la noche antes y cruzado a puñaladas..."